

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Znak: PNK.I.4130.203.2023

Kielce, dnia 16-10-2023

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LII/358/2023 Rady Gminy Ruda Maleniecka z dnia 19 września 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Rudzie Malenieckiej w części dotyczącej § 2 ust. 1 pkt 4) uchwały.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 19 września 2023 r. Rada Gminy Ruda Maleniecka podjęła uchwałę w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Rudzie Malenieckiej. Uchwała przekazana została do organu nadzoru w dniu 28 września 2023 r.

Podstawę prawną uchwały stanowił m.in. art. 9a ust. 15 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) – (dalej: „u.p.d.”). Stosownie do ww. przepisu, rada gminy określi, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego. Na mocy zaś art. 6 ust. 2 pkt. 4) przedmiotowej ustawy, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W dniu 4 października 2023 r. Wojewoda Świętokrzyski zawiadomił Radę Gminy Ruda Maleniecka o wszczęciu postępowania nadzorczego oraz wyznaczył termin na złożenie ewentualnych wyjaśnień w sprawie. Pomimo upływu wyznaczonego terminu Rada Gminy Ruda Maleniecka nie złożyła wyjaśnień w sprawie.

W toku postępowania nadzorczego, organ nadzoru uznał, że analizowana uchwała w zakresie wskazanym w petitum rozstrzygnięcia podjęta została z istotnym naruszeniem art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W § 2 ust. 1 pkt 4) uchwały organ stanowiący określił przesłankę materialnoprawną odwołania członka Zespołu Interdyscyplinarnego tj. przypadek skazania członka Zespołu prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Na mocy upoważnienia ustawowego z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, rada gminy kompetentna jest do ustalania trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego. W orzecznictwie sądowo-administracyjnym wskazuje się, że przepis art. 9a ust. 15 ww. ustawy nie upoważnia do wprowadzania materialnoprawnych przyczyn pozbawienia członkostwa. Delegacja ustawowa obejmuje jedynie uprawnienie do uregulowania trybu (procedury) odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego, a nie określania przesłanek ich odwołania. Organ stanowiący nie może domniemywać upoważnienia ustawowego do ustalania przesłanki uzasadniającej odwoływanie członków zespołu interdyscyplinarnego. Skoro ustawa nie określa wymogów, jakim powinien odpowiadać członek zespołu interdyscyplinarnego, to nie jest to zakres materii uchwałodawczej do swobodnego uregulowania przez radę gminy (zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 2 lipca 2021 r., sygn. akt III OSK 3700/21, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 23 lutego 2022 r., sygn. akt II SA/Ke 39/22, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 29 lipca 2021 r., sygn. akt II SA/Ke 518/21). „Zakres upoważnienia nie obejmuje kompetencji rady gminy do konkretyzacji określonych sytuacji, okoliczności, czy zdarzeń uzasadniających odwołanie członków zespołu interdyscyplinarnego. Granice uprawnienia rady obejmują zatem wyłącznie kwestie proceduralne, a nie materialnoprawne, związane z określeniem kwalifikacji członków zespołu. Kompetencje pozostające w zakresie pojęć "sposobu" i "trybu" odnoszą się bowiem do zagadnień proceduralnych związanych z powoływaniem i odwoływaniem członków zespołu” (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 8 października 2020 r., sygn. akt III SA/Łd 147/20).

Zakwestionowane przez Wojewodę Świętokrzyskiego postanowienie uchwały nie należy do trybu ani sposobu odwoływania członka zespołu interdyscyplinarnego. Nadzorowana uchwała w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Rudzie Malenieckiej stanowi akt prawa miejscowego. Powszechnie obowiązujący charakter zawartych w niej norm zobowiązuje do formułowania ich jedynie na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego. Stanowione przez organy jednostek samorządu terytorialnego akty prawa miejscowego powinny regulować kwestie wynikające z delegacji ustawowej. Żaden

z przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej nie upoważnia rady gminy do określenia przesłanek merytorycznych odwołania członka zespołu interdyscyplinarnego. Określenie w § 2 ust. 1 pkt 4) uchwały przesłanki odwołania członka zespołu interdyscyplinarnego wykracza poza upoważnienie ustawowe do określenia trybu i sposobu odwołania członków takiego zespołu.

Zakwestionowana regulacja stanowi w ocenie Wojewody Świętokrzyskiego wykroczenie poza delegację ustawową określoną w art. 9a ust. 15 u.p.p.d., a w orzecznictwie niemal jednolicie wskazuje się, że przepis ten nie upoważnia do wprowadzania przyczyn pozbawienia członkostwa, a jedynie do określenia procedury pozbawienia członkostwa (por. wyroki WSA: w Bydgoszczy z dnia 21 lipca 2020 r. sygn. II SA/Bd 1051/19; w Kielcach: z dnia 26 maja 2021 r., sygn. II SA/Ke 427/21, z dnia 22 lipca 2021 r., sygn. II SA/Ke 533/21 oraz w/w wyroki NSA i WSA w Kielcach).

Przesłanki nieważności uchwały lub zarządzenia organu gminy określa art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym uchwały organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. W orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że do istotnych wad uchwały, skutkujących stwierdzeniem jej nieważności zalicza się między innymi naruszenie przepisów wyznaczających kompetencje do wydania aktu lub brak podstawy prawnej, bądź przepisów prawa ustrojowego lub przepisów prawa materialnego przez wadliwą ich wykładnię oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał, jeżeli na skutek tego naruszenia zapadła uchwała innej treści, niż gdyby naruszenie to nie wystąpiło.

W niniejszej sprawie, uchwała została podjęta sprzecznie z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, co należy zakwalifikować jako istotne naruszenie prawa uprawniające, stosownie do art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, do stwierdzenia nieważności uchwały w części dotyczącej § 2 ust. 1 pkt 4) uchwały.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach za pośrednictwem Wojewody Świętokrzyskiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Podpis
Zbigniew Koniusz
Wojewoda Świętokrzyski